



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 492/2021
11.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Милан Петровић, адвокат из ..., против туженог АД за железнички превоз робе „Србија Карго“, Београд, чији је пуномоћник Милош Стијеља, адвокат из ..., ради исплате накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2465/20 од 23.09.2020. године, у седници већа одржаној 11.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2465/20 од 23.09.2020. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснована жалба туженог и потврђује пресуда Основног суда у Вршцу П1 268/19 од 07.07.2020. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиљи на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 21.500,00 динара.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П1 268/19 од 07.07.2020. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиљи на име накнаде за исхрану у току рада за период од 01.09.2015. године до 28.02.2018. године исплати 318.988,00 динара, као и на име регреса за коришћење годишњег одмора за исти период износ од 102.490,42 динара у појединачним месечним износима са затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате (висина износа и датум доспећа одређени у изреци). Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 72.300,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2465/20 од 23.09.2020. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Вршцу П1 268/19 од 07.07.2020. године у ставу првом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев. Ставом другим изреке, преиначена је решење о трошковима поступка садржано у другом ставу изреке првостепене пресуде, тако што је одбијен захтев тужиле да се обавезе тужени да јој накнади трошкове парничног поступка у износу од 72.300,00 динара са

законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужила да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 6.950,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр.72/11, 87/18 и 18/20) и нашао да је ревизија основана

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је запослена код туженог на основу анекса уговора о раду од 01.09.2015. године, закљученим са туженим АД за превоз робе „Србија Карго“ Београд, као правним следбеником „Железнице Србије“ АД Београд, чијом статусном променом су поред постојећег друштва (туженог) формирана још три акционарска друштва, и то Инфраструктура железнице Србије АД Београд, „Србија воз“ АД Београд и од тужених „Србија Карго“ АД Београд. Тужени је, као послодавац следбеник, преузео Колективни уговор послодавца претходника „Железнице Србије“ Београд. Вештачењем је утврђена висина утужених износа накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у складу са Колективним уговором послодавца претходника („Службени гласник РС“ бр. 37/95...7/20). Тужила тужбом у овој правној ствари потражује накнаду за исхрану у току рада и накнаду за регрес за период од септембра 2015. године закључно са фебруаром 2018. године, наводећи да јој у спорном периоду ове накнаде нису плаћене.

Како је у првостепеном поступку утврђено да од 2002. године топли оброк и регрес нису посебно исказивани у платним листама, првостепени суд закључује да тражене накнаде нису биле укључене у зараду тужиле, нити су јој исте исплаћене, па је усвојио тужбени захтев, применом члана 104. став 1, члана 105, члана 118, члана 119, члана 120. тачка 1. и члана 158. Закона о раду у износима чија је у висина утврђена оценом налаза и мишљења судског вештака, а према параметрима из претходног колективног уговора, с обзиром да Анекс Колективног уговора не садржи регулативу која утврђује конкретну висину ове накнаде.

Другостепени суд је одлучујући о жалби туженог, преиначио првостепену пресуду и одбио захтев тужиле за исплату накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, применом члана 104. став 1, члана 105, члана 118. став 1. тач. 5. и 6. Закона о раду и Колективног уговора из 2015. године, са образложењем да је тужени у складу са општим актом тужилу кроз вредност радног часа за обрачун зараде обрачунао и исплаћивао и накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, а да пропуст послодавца да у обрачуну зараде исказе податке по овим основима не води закључку да износи по основу накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора тужиоцу нису исплаћени, као и да је такво правно схватање заузео Уставни суд у својој одлуци Уж 2779/09 од 08.09.2011. године, донетој по уставној жалби другог лица у сличној чињеничној и правној ситуацији.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом тужиле указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право.

Чланом 104. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр.24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14) прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду, која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду, а чланом 105. став 3. истог закона прописано је да се под зарадом у смислу става 1. овог члана сматрају сва примања из радног односа осим примања из члана 14, члана 42. став 3. тачка 4) и 5), члана 118. тачка 1-4), члана 119, члана 120. тачка 1) и члана 158. овог закона. Чланом 118. став 1. тачка 5) и б) Закона о раду прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, и то: за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора. Чланом 121. став 1. Закона о раду прописано је да је послодавац дужан да запосленом приликом сваке исплате зараде и накнаде зараде достави обрачун.

Колективним уговором за „Железнице Србије“ АД („Службени гласник РС“, бр.4/15) прописано је да одредбе које се односе на обрачун и исплату зараде, накнаду зараде и осталих примања запослених се примењује од 01.02.2015. године. Чланом 57. став 1. наведеног КУ прописано је да се вредност једног радног часа за обрачун и исплату зараде утврђује у складу са законом и другим актом, док је ставом 3. истог члана прописано да је у вредности једног радног часа из става 1. овог члана укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час.

Законом о раду, запосленима је дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, а послодавцима је остављена могућност да својим општим актом или уговором утврде висину тих накнада и да их прикажу у обрачунској листи запосленог. Тужени у току поступка нису доставили суду акт о висини ових накнада, као ни судском вештаку ради израде налаза и мишљења, из чега се може закључити да исти није ни донет, па у погледу права на накнаду ових трошкова постоји правна празнина. Осим тога, висина трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора морају бити одређени линеарно, за све запослене, односно ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без озбира на стручну спрему, звање и радно место, како то правилно цени првостепени суд.

Стога се не може прихватити, као правилан закључак другостепеног суда да су тужиле накнада трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора исплаћени кроз цену радног часа, с обзиром да тужени нису могли да се изјасне о њиховој висини, нити су износ накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора исказали у платној листи тужиле, како је то прописано чланом 105. став 1. у вези са чланом 121. став 1. Закона о раду.

С обзиром да Колективним уговором за „Железнице Србије“ АД из 2015. године није регулисана висина ових накнада, тужиле може потраживати накнаду у нето износу према параметрима из ранијег колективног уговора. Тужиле је захтев за накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора тражила у висини утврђеној на основу налаза и мишљења судског вештака, применом

ранијег Колективног уговора који се примењује законском и судском аналогијом, због чега је овако постављени захтев тужиље основан.

Како су тужени у обавези да тужиљи накнаде трошкове за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, Врховни касациони суд је преиначио другостепену пресуду, тако што је одбио, као неосновану жалбу тужених и потврдио првостепену пресуду у делу у којем је делимично усвојен захтев тужиоца, применом члана 416. став 1. ЗПП.

Полазећи од успеха у поступку по ревизији, тужени је обавезан да тужиљи накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 21.500,00 динара (на вредност предмета спора до 10.000,00 динара), и то за састав ревизије од стране адвоката износ од 12.000,00 динара, на име судске таксе на ревизију износ од 3.800,00 динара и на име судске таксе на одлуку по ревизији износ од 5.700, динара, сагласно одредбама члана 153., 154. и 163. ЗПП, Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 121/12...99/20) и Таксене тарифе из Закона о судским таксама („Службени гласник РС“, број 28/94...95/18).

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић